

Riksdagen Uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden 2015/16:3

Fredagen den 25 september

§ 1 Konkurrenskraft (inre marknad och industri)

Närings- och innovationsminister Mikael Damberg

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft den 28–29 maj 2015

Återrapport från informellt ministermöte den 20 juli 2015

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft den 1 oktober 2015

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

God morgon! Vi välkomnar näringsministern och medarbetare.

Först undrar jag om näringsministern vill ge en muntlig återrapport utöver den skriftliga som vi har fått från mötet den 28–29 maj eller från det informella mötet den 20 juli.

Anf. 2 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Inte om inte EU-nämnden har önskemål om en muntlig rapport; det finns ju en skriftlig. Men det är ni som bestämmer.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Jag finner inte att så är fallet.

Då kan vi gå vidare på dagordningen till punkt 4, Avstämning konkurrenskraft, en diskussionspunkt som organiseras på ett nytt sätt.

Anf. 4 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr ordförande! Kommissionen och Luxemburgs ordförandeskap inför nu en återkommande dagordningspunkt, avstämning av konkurrenskraftsläget, så kallad competitiveness check-up.

Bakgrunden till dagordningspunkten är ett behov av att skapa ett mer effektivt och välfungerande konkurrenskraftsråd. Genom ordförandeskapet och kommissionen görs nu ett försök att skapa en avstämningspunkt rörande EU:s konkurrenskraft och samtidigt se till vilka politiska processer i stort som har konkurrenskrafts- och tillväxtaspekter.

Erfarenhetsutbyte väntas ske i en del utifrån en presentation av konkurrenskraftsläget i stort för unionen med aktuell statistik och rapportering samt i en andra del i frågan om integrering av näringspolitiken på alla politikområden efter en presentation av pågående tillväxt- och konkurrenskraftsfrämjande åtgärder.

Regeringen anser att det är viktigt att fortsätta att arbeta för att investeringar i det europeiska näringslivet ökar och att arbetet med att ställa om Europas ekonomi till att bli mer hållbart och långsiktigt konkurrenskraftigt fortsätter. Regeringen vill också lyfta fram jämställdhet som en möjlighet att öka europeisk tillväxt och konkurrenskraft.

I fråga om integrering av konkurrenskraft på alla politikområden anser regeringen att grunden för ett effektivt EU och samordning över politikområden är en väl fungerande samordning internt i medlemsstaterna. Med en sådan samordning kan olika rådskonstellationer fokusera sina diskussioner inom respektive mandat och ansvarsområde.

Anf. 5 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Tack, statsrådet! Vi från Sverigedemokraterna anser inte att en ökad europeisk integration inom den inre marknaden i alla avseenden ligger i Sveriges intresse. Det ligger inte heller i de övriga medlemsstaternas intressen.

Att regeringen här talar om att ställa om näringslivet till att bli mer koldioxidsnålt och hållbart ligger knappast i linje med den kärnkraftspolitik som bedrivs i dag.

Vi vill också tillägga vikten av ett minskat koldioxidläckage och att ett anslag från till exempel strukturfonden ska gå till forskning i stället för socioekonomiska projekt. Dessa projekt ska inte heller vara kostnadsstyrande.

Med detta sagt vill jag anmäla avvikande mening.

Anf. 6 HANS ROTHENBERG (M):

Herr ordförande! Tack, ministern! Det här är frågor som är viktiga för hela Europas fortsatta tillväxt. Det är viktigt att det som ligger inom begreppen konkurrenskraft också på nationell nivå omfattar att skatteinstrumentet är något som är avgörande för att kunna vara konkurrenskraftig.

Vi står bakom regeringen på denna punkt men vill göra detta medskick.

Anf. 7 TINA ACKETOFT (FP):

Tack så mycket för redogörelsen! Vi står också bakom regeringens ståndpunkt.

Jag vet inte om det är på denna punkt eller nästa som jag ska ta upp detta. Jämställdhet tas här upp som ett specifikt konkurrenskraftsområde. Det är något som Sverige brukar göra, vilket jag tycker är skönt att höra att man gör också här.

Det ligger naturligtvis inte under EU:s paraply, men det skulle ändå vara intressant att höra vilka områden statsrådet i så fall avser att lyfta fram. Är det föräldraförsäkring, en utbyggd barnomsorg eller den gemensamma beskattningen som de flesta länder fortfarande har? Det skulle vara intressant att höra.

Anf. 8 AMINEH KAKABAVEH (V):

Tack, statsrådet! Jag har en fråga angående miljölagstiftningen gällande mindre företag. Undantas de eller omfattas de?

2015/16:3

25 september

Anf. 9 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr ordförande! Först vill jag säga att det är bra att vi får en lite mer strukturell diskussion på mötet utifrån konkurrenskraft. Det har varit lite svårt att få de här mötena att riktigt lyfta och fokusera på rätt saker, så jag tror att det är rätt ingång. Därav kommer det att bli en ganska bred diskussion om konkurrenskraft. Den kommer säkert att innefatta alla ramvillkor för konkurrenskraft, och inom ramen för ramvillkor ingår naturligtvis också skattevillkor. Men det är många saker som avgör Europas och Sveriges konkurrenskraft.

När det gäller jämställdhet blir det samma svar där. Det är ju inte i första hand detta ministerråd som hanterar jämställdhetsfrågor, men Sverige brukar framhålla vikten av jämställdhet som en viktig faktor för europeisk tillväxt. Då är det kvinnors sysselsättning som brukar stå i förgrunden för diskussionerna. Då kan man diskutera vilka aspekter som leder till det. Flera av de saker som du nämnde är ju de facto sådant som skulle spela roll för kvinnors sysselsättning, egenförsörjning och frihet.

Frågan om arbetsmiljö kanske vi kan återkomma till under nästa dagordningspunkt. Jag tror inte att den kommer upp under den här dagordningspunkten utan snarare under nästa dagordningspunkt, som handlar om bättre reglering och hur regelverk ska se ut för olika typer av företag.

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande mening anmäld av Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Bättre lagstiftning.

Anf. 11 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr ordförande! Bättre lagstiftning förekommer återkommande på konkurrenskraftsrådets dagordning. Senast frågan var föremål för diskussion på konkurrenskraftsrådet var den 2 mars 2015. Nu har det luxemburgska ordförandeskapet bjudit in till ett erfarenhetsutbyte om hur bättre lagstiftning kan bidra till att förbättra den inre marknaden och öka tillväxten.

Kommissionen presenterade ett nytt förenklingspaket den 19 maj i år som i huvudsak innehåller ett meddelande som anger den övergripande inriktningen för arbete med bättre lagstiftning: en ny konsekvensutredningsnämnd, ett nytt forum för arbetet med Refit, en uppdaterad resultattavla för Refit samt ett utkast till ett reviderat inter-institutionellt avtal om bättre lagstiftning.

Regeringen välkomnar kommissionens förenklingspaket och att kommissionen har stärkt arbetet för en bättre lagstiftning. För att öka tillväxten och sysselsättningen och få en effektiv inre marknad krävs det att all lagstiftning är ändamålsenlig, effektiv och utan onödiga bördor. Regeringen anser därför att det är viktigt att arbetet med Refitprogrammet fortsätter samt att kommissionen för en diskussion om nya mål för att minska regelbördor.

I slutet av oktober väntas kommissionen presentera en ny inre marknadsstrategi för varor och tjänster. Syftet är att ge en nystart för en inre marknad, att åstadkomma ytterligare ekonomisk integration inom industri- och tjänstesektorer med högst ekonomisk potential och fokus på små och medelstora företag.

Regeringen anser i sammanhanget att det är viktigt att ny lagstiftning som tas fram för EU:s inre marknad tar hänsyn till ny teknik och innovativa lösningar, så att inte nya affärsmodeller förhindras. Det faktum att EU befinner sig i en föränderlig och globaliserad värld med globala värdekedjor gör att vi också behöver ett regelverk som inte begränsar möjligheten att exportera och importera insatsvaror inom den inre marknaden.

Regeringen anser även att arbetet med en bättre lagstiftning inte ska underminera skyddsnivåer för till exempel konsumenter, miljö, hälsa eller arbetstagare. Det är också viktigt, inte minst för den inre marknaden, att EU inte gör generella undantag för små företag utan i stället alltid följer principen tänk småskaligt först, då det som är enkelt för ett litet företag ofta är enkelt också för ett stort företag men inte alltid tvärtom.

Anf. 12 HANS ROTHENBERG (M):

Herr ordförande! Tack, ministern! I regeringens ståndpunkt är det mycket fokus på produktion, men tjänstesektorn är faktiskt inte nämnd med ett ord. Vi skulle vilja ha som ett medskick att tjänstesektorn också är någonting som behöver beaktas på samma nivå som industriell produktion.

Sedan noterar jag på ministrarnas sista rad att gårdagens diskussion med näringsutskottet om small business act och att tänka småskaligt först nu finns med i detta. Jag hoppas att det också finns med i protokollet och att det med enfaset kommer att framföras av ministern i diskussionerna i rådet.

Anf. 13 AMINEH KAKABAVEH (V):

Vi i Vänsterpartiet är inte så positiva till Refitprogrammet. Vi menar att regelförenklingar ofta sker på bekostnad av andra viktiga politikområden. Man har strukit förslag på flera viktiga områden, bland annat luftvårdsstrategin och avfallsstrategin.

Jag vill också komma tillbaka till min förra fråga gällande arbetsmiljölagstiftning när det gäller mindre företag. Vi menar att vi inte har tillräckliga garantier för att ambitionsnivån på viktiga politikområden ska kunna ligga kvar eller höjas.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Det är också min reflektion att i de underliggande dokumenten har de exempel på lagstiftningar som man vill förändra ofta koppling till miljö, som kemikalielagstiftningen, pesticidlagstiftningen och näringspåståendelagstiftningen. Det är viktigt att Sverige bevakar att detta är äkta förändringar och inte dolda sätt att göra regelverket svagare ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt. Men regeringen har ju vid flera tillfällen deklarerat att det är det man kommer att kämpa för.

Anf. 15 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Vi i Sverigedemokraterna ser positivt på arbetet med att förenkla regelbördan för företag i sin helhet, då särskilt för så kallade mikroföretag. Dock menar vi att det inte är resurseffektivt att göra generella förenklingar gällande flertalet områden och branscher inom detta område.

Arbetet med regelförenklingar bör behovsanpassas och riktas för att ge bästa möjliga effekt. Utöver det ska en avvägning ske gällande samhällsnyttan och kostnaderna för den enskilde företagaren – detta för att till exempel mikroföretag inte ska komma i kläm med administrativt krångel på grund av nya arbetsmoment och myndighetskontroller. SD ser också vikten av att en realistisk avvägning görs vid införande av skyddsintresser.

Med detta sagt anmäler vi avvikande mening.

Anf. 16 Närings- och innovationsminister MIKAEL
DAMBERG (S):

Herr ordförande! Jag vill verkligen betona att regeringen anser att arbetet med en bättre lagstiftning inte ska underminera skyddsnivåer på miljöområdet, till exempel arbetstagarnas rättigheter. Det är något som Sverige kommer att lyfta fram i diskussionerna vid olika tillfällen, också på konkurrenskraftsrådet.

När det gäller minimidirektiv menar vi att medlemsstater fortsatt har möjlighet att anta och behålla regler som går längre och ger ett bättre skydd för arbetstagare än vad som anges. Möjligheten att införa regler som går längre än minimidirektiv slås också fast i EU-fördraget.

För oss är det här en viktig princip som vi fortsätter att bevaka. Det är samtidigt viktigt att vi förenklar regler för att undvika onödiga kostnader för företagandet och för att öka tillväxt och sysselsättning. Vi tycker att det är ett steg i rätt riktning och att nya mål för att minska regelbördan bör diskuteras i EU som ett ytterligare steg, för att komma ännu längre i det här arbetet.

När det gäller tjänstesektorn är det en naturlig del av globala värdekedjor. Jag har inga andra synpunkter på det än att för Sverige hänger industriproduktion och tjänsteproduktion tätt ihop. Det är en av anledningarna till att vi lyfter upp de globala värdekedjorna och även talar om ny teknik och innovativa lösningar. Export och import av insatsvaror hänger ihop. Det handlar om hur globala värdekedjor och modern export och import fungerar i dagens värld.

Jag anser inte att vi har några skilda uppfattningar i denna fråga.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med avvikande mening anmäld av Sverigedemokraterna.

Dagordningspunkt 6 är Övriga frågor. Den faller delvis under andra ministrars kompetensområde, men om jag förstått saken rätt är det näringsministern som föredrar den för EU-nämnden.

Finns det något ministern vill säga under dagordningspunkterna 6 a, b och c? Det gäller rymdrådet, regler om öppenhet i redovisningsdirektivet, det vill säga land-för-land-principen, och enhetliga patentsystemet?

Anf. 18 Närings- och innovationsminister MIKAEL
DAMBERG (S):

Det får ledamöterna avgöra. Säg till om ni vill ha information om någon av de övriga punkterna.

Anf. 19 BÖRJE VESTLUND (S):

Jag måste bara nämna att det här är en långkörare som heter duga. Samtidigt måste jag säga att det är roligt att Italien kommer med i arbetet. Det är bra att så få länder som möjligt ligger utanför det gemensamma patentsystemet. På så sätt kan det bli det redskap som vi hoppats och trott på. Man har hållit på och tragglat med det i 20, 25 år.

Det var bara en kommentar, herr ordförande.

Anf. 20 HANS ROTHENBERG (M):

Ordförande! Jag håller med Börje Vestlund. Det här är en fråga som flera regeringar har drivit genom åren. Det är roligt att vi nu är framme. Några länder har dock hittills valt att stå utanför. Det är därför angeläget att Sverige fortsätter att driva på för att de ska ansluta sig i framtiden. För svenska företag är det viktigt att länder som har uppemot 50 miljoner invånare, och därmed utgör en betydande marknad, ska vara tillgängliga för patenten.

Det är ett medskick till den minister som har hand om de här frågorna att fortsätta att driva på en expansion av länder som ingår i patentnätverket.

Anf. 21 Närings- och innovationsminister MIKAEL
DAMBERG (S):

Det är bra att vi fick en diskussion på den här punkten. Vi kan konstatera att sedan vi i maj informerade nämnden om den här frågan har många viktiga framsteg gjorts. Italien är på väg in i systemet, vilket är väldigt välkommet. Vi har nu en situation där egentligen bara Spanien har deklarerat att de ska stå utanför. Utvecklingen är alltså positiv. I dag har åtta länder ratificerat. För att det ska träda i kraft krävs 13 länder. Nu sker ett arbete där kommissionen uppmanar ministrarna att öka sitt engagemang för att snabbt få ett genomförande av systemet.

När det gäller upprättandet av domstolen har de deltagande medlemsländerna enats om att låta vissa bestämmelser i domstolsavtalet tillämpas provisoriskt genom ett protokoll under viss tid före avtalets ikraftträdande. På så sätt kan organisationen upprättas i lugn och ro, vilket vi tror är en bra modell.

En ceremoni för undertecknande av protokollet kommer att äga rum i marginalen på konkurrenskraftsrådet. Förberedelser pågår för att regeringen ska kunna underteckna protokollet nästa vecka. Jag kan säga att det svenska anslutningsprotokollet varken kräver några ytterligare lagändringar eller får några finansiella konsekvenser utöver det som riksdagen redan har beslutat om.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Ingen begär ordet. Då finner jag att vi har gått igenom dagordningen, och vi tackar ministern så mycket för närvaron i EU-nämnden.

2015/16:3

25 september

Innehållsförteckning

§ 1 Konkurrenskraft (inre marknad och industri)	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN:	1
Anf. 2 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):.....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN:	1
Anf. 4 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):.....	1
Anf. 5 PAVEL GAMOV (SD):.....	2
Anf. 6 HANS ROTHENBERG (M):.....	2
Anf. 7 TINA ACKETOFT (FP):.....	2
Anf. 8 AMINEH KAKABAVEH (V):.....	2
Anf. 9 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):.....	3
Anf. 10 ORDFÖRANDEN:	3
Anf. 11 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):.....	3
Anf. 12 HANS ROTHENBERG (M):.....	4
Anf. 13 AMINEH KAKABAVEH (V):.....	4
Anf. 14 ORDFÖRANDEN:	4
Anf. 15 PAVEL GAMOV (SD):.....	4
Anf. 16 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):.....	5
Anf. 17 ORDFÖRANDEN:	5
Anf. 18 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):.....	5
Anf. 19 BÖRJE VESTLUND (S):	6
Anf. 20 HANS ROTHENBERG (M):.....	6
Anf. 21 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):.....	6
Anf. 22 ORDFÖRANDEN:	6